

Президія НАН України розглянула

Перед початком чергового засідання 31 травня 2017 року академік НАН України Б.Є.Патон вручив високі державні нагороди провідним ученим НАН України.

Далі члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь завідувача відділу Головної астрономічної обсерваторії НАН України члена-кореспондента НАН України Н.Г.Щукіної «Моніторинг варіацій фізичних параметрів Сонця з 11-річним циклом активності».

В обговоренні доповіді взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, директор Радіоастрономічного інституту НАН України доктор фізико-математичних наук В.В.Захаренко, завідувач кафедри астрономії та фізики космосу Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктор фізико-математичних наук, професор В.М.Івченко, директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я.С.Яцків, почесний директор Інституту фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України академік НАН України В.Д.Походенко, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М.Локтев, в.о.члена Президії НАН України член-кореспондент НАН України С.О.Довгий, директор Інституту колоїдної хімії та хімії води ім.А.В.Думанського НАН України академік НАН України В.В.Гончарук.

Президія НАН України відзначила, що доповідь охоплює широке коло завдань, що мають винятково важливе значення для вирішення актуальних проблем фізики Сонця.

У результаті довгострокового моніторингу спокійних ділянок сонячної поверхні, що проводиться в ГАО НАН України з 2012 року, науковці Академії виявили та дослідили варіації спокійної атмосфери Сонця, які ще донедавна вважалися малоюмовірними.

Важливість виявлених змін атмосфери Сонця пов'язана з їх опосередкованим впливом на функціонування космічних і наземних технологічних систем, а також на клімат і діяльність живої матерії на Землі.

Як випливає з доповіді, зазначені результати отримано завдяки використанню унікального сонячного телескопа, який через його високу роздільну здатність та стабільність входить до числа кращих діючих телескопів світу.

Беручи до уваги, що цей науковий об'єкт, враховуючи значимість отриманих на ньому результатів, цілковито заслуговує на статус національного надбаня України, Президія НАН України запропонувала директору ГАО НАН України академіку НАН України Я.С.Яцківу організувати вирішення цього питання.

Таким чином, було наголошено, що у Головній астрономічній обсерваторії НАН України є добрі перспективи для подальшого розвитку робіт з моніторингу варіацій фізичних параметрів Сонця. Продовження цих досліджень сприятиме якісному прогнозуванню стану навколосемного космічного простору, що має виняткове значення для всього людства.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

Потім учасники засідання заслухали та обговорили доповідь директора Українського гідрометеорологічного інституту (УкрГМІ) ДСНС України та НАН України члена-кореспондента НАН України В.І.Осадчого «Ресурси та якість поверхневих вод України в умовах антропогенного навантаження та кліматичних змін».

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, заступника начальника управління гідрометеорології Державної служби України з надзвичайних ситуацій кандидата географічних наук В.П.Водоласкова, заступника голови Державного агентства водних ресурсів України П.В.Гвозденка, завідувача кафедри гідрології та гідроекології Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктора географічних наук В.К.Хільчевського, голови Південного наукового центру НАН України та МОН України, директора Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України академіка НАН України С.А.Андронаті, директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України академіка НАН України Я.С.Яцківа було зазначено, що розроблення ефективних методів спостережень та прогнозування у сфері впливу глобальних кліматичних змін та антропогенного навантаження на стан водних ресурсів є вкрай важливим питанням для життєдіяльності нашого суспільства.

Вивчення механізмів впливу зовнішніх чинників на умови формування кількісних та якісних параметрів водного середовища річок, як було зауважено, є одним із базових елементів тісної співпраці з європейським співтовариством. Зокрема, це стосується низки масштабних проектів, що були виконані фахівцями Академії вперше для регіону Східної Європи. Реалізація їх завдань включала такі екологічні аспекти, як розроблення методології оцінювання впливу зміни клімату на стан ресурсного потенціалу басейну важливого транскордонного водотоку – річки Дністра.

Також відзначалася важливість результатів отриманих наукових досліджень, що не тільки викликають інтерес, але й знаходять впровадження у діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державного агентства водних ресурсів України та ряду інших міністерств і відомств. Прикладом успішної міжвідомчої координації досліджень є розроблення на замовлення Міністерства екології та природних ресурсів України прогнозу оцінки зміни клімату в Україні до 2050 року для кожної області з використанням регіональних кліматичних моделей.

Щодо організації подальших наукових досліджень із цієї проблеми було рекомендовано суттєво підвищити рівень координації цих робіт між установами відділень Академії, а також зацікавленими міністерствами і відомствами України. Важливим кроком в реалізації згаданих заходів є запланована Українським гідрометеорологічним інститутом на цей рік комплексна експедиція по каскаду дніпровських водосховищ на науково-дослідному судні «Георгій Готовчиць».

Було прийнято проект постанови з цього питання.

Крім того, Президія НАН України розглянула питання про організацію виконання Указу Президента України про відзначення 100-річчя НАН України; обговорила найменування Комісії при Президії НАН України із захисту науки, протидії псевдонауці та фальсифікації наукових досліджень, затвердила склад Комісії та положення про неї; присвоїла звання «Почесний доктор Національної академії наук України» відомому американському вченому, лауреату Нобелівської премії з хімії, професору Корнельського університету Роалду Гоффману за вагомий внесок у розвиток науки, суспільний прогрес, забезпечення миру, взаєморозуміння й співробітництво між народами; порушила перед Верховною Радою України клопотання про нагородження відзнаками працівників Інституту геотехнічної механіки ім.М.С.Полякова НАН України з нагоди 50-річчя від часу його заснування; погодила заходи з відзначення 90-річного ювілею Інституту фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України